

Luister eens naar me 😊

In de klas is luisteren natuurlijk één van de handigste dingen om te doen voor een kind, want zonder je oren te gebruiken kom je niet ver. Helaas voor veel leerkrachten zijn er kinderen die vandaag geen zin hebben om te luisteren en morgen best wel hun best doen, maar het alsnog niet voor elkaar krijgen. En dan zijn er nog de kinderen die gewoon geen zin hebben om te luisteren.

In elke klas zitten er wel een paar: kinderen die nooit lijken te luisteren. Voor menig leerkracht kunnen deze soms Oost-Indisch dove kinderen uitgroeien tot een ergernis van jewelste.

“Jij luistert ook nóóit!” “Heb jij geen oren?” “Ben je doof of zo?” of, hoewel sarcastisch bedoeld, de volgende vrijbrief om niet te luisteren: “Luister voorál niet!” dit is een kleine bloemlezing uit de kreten die deze kinderen naar hun dovemans oren krijgen geslingerd.

Helpen doet het meestal niet, want luisteren is ook op dát moment een probleem. Wat kun je daar nu aan doen? Je kunt natuurlijk wat algemene trucs toepassen: De naam van het kind noemen voor je begint met het eigenlijke verhaal, een teken geven dat iedereen moet opletten en ook controleren of ze dat echt doen, de naam van het kind noemen *tijdens* je verhaal, enz. Elke leerkracht heeft wel zo'n trucje in zijn gereedschapskist.

Maar wat als dat niet helpt?

Ik heb mijn oor te luisteren gelegd bij collega's en die kwamen niet veel verder dan bovenstaande kreten. Het probleem is soms groot en de ergernis navenant.

Toch zijn er wel een aantal zaken die je kunt proberen. Daarbij moet je het doel in de gaten houden. Je doel is dat het kind luistert. Je kunt dus besluiten tot een preek, maar die gaat het ene oor in en het andere oor uit. Dus ook al ergert het gedrag je, je moet een andere strategie dan bovenstaande proberen toe te passen. Zie het zo: bovenstaande helpt niet, immers al talloze malen gedaan zonder effect.

Wat kun je dan wel proberen?

Stel dat je net een prachtige instructie hebt gegeven en je merkt dat een kind dat veel moeite heeft met luisteren, niet geluisterd heeft. Roep het kind bij je. Vraag het kind te vertellen wat het wél weet. Vaak weinig tot niets, maar alle beetjes helpen. Complimenteer het kind voor dat wat het weet en beaam dat goed luisteren moeilijk is. Leg een stukje van je zojuist gegeven instructie beknopt uit en vraag het kind dit te herhalen. Geef een compliment voor wat het goed kan navertellen. Werk zo de instructie af.

Bij je volgende instructie vraag van te voren je aan het kind of het een groter deel kan onthouden dan vorige keer. Al naar gelang je relatie met het kind kun je quasi ongelovig reageren, een weddenschapje afsluiten enz. Negentig procent kans dat het kind na je uitleg

meer onthouden heeft dan vorige keer. Dit kun je een tweede keer doen, maar daarna zeg je van te voren dat je vandaag geen weddenschapje of extra uitleg kan geven. Je spreekt echter wel vertrouwen uit in het kind. Eventueel kun je aankondigen vólgende keer wel weer een spelletje ervan te kunnen maken. Zo kun je toewerken naar het soms wel soms niet extra aandacht geven aan het luisteren.

Stel je hebt een kind dat wel kan luisteren (dat wil zeggen: het heeft er geen moeite mee als het wil) maar dit niet doet. Geen kind gaat 's morgens naar school met het idee "vandaag ga ik eens lekker niet luisteren." Dan is er dus iets anders aan de hand. Het kind is absoluut niet geboeid door jouw verhaal, het kind is afgehaakt vanwege de te hoge moeilijkheidsgraad, het kind heeft zoveel problemen dat het niet op ontvangen staat, enz. Je zult dan echt moeten achterhalen met gesprekken wat er aan de hand is. Neem de tijd voor zo'n gesprek en zorg dat jij wél luistert naar het kind.

Gepubliceerd op soebar.nl in het kader van Week van de opvoeding.

20 06 2012